

Informe en relació amb el projecte de decret pel qual es regula les societats agràries de transformació de Catalunya

Es presenta a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades el projecte de decret pel qual es regula les societats agràries de transformació de Catalunya, per tal que l'Autoritat emeti el seu parer al respecte.

Fonaments jurídics

(...)

I

(...)

II

D'acord amb l'article 1 del projecte de decret que se sotmet a informe, aquest té per objecte regular les societats agràries de transformació (en endavant, SAT) amb domicili social a Catalunya. En aquest sentit, es preveu:

- a) La constitució i formalització de la SAT (Capítol II).
- b) El règim aplicable als seus socis (Capítol III).
- c) Les aportacions a realitzar per aquests socis (capítol IV).
- d) L'organització interna de la SAT (Capítol V).
- e) El règim econòmic que li és aplicable (Capítol VI).
- f) El Registre de societats agràries de transformació de Catalunya (Capítol VII).

Segons l'article 3.1 del projecte, les SAT son *“societats civils de finalitat econòmica social que, en benefici dels seus socis, tenen per objecte la producció, transformació i comercialització de productes agrícoles, ramaders o forestals, la realització de millores en el medi rural, promoció i desenvolupament rurals i agraris i la prestació de serveis comuns que serveixin a aquelles finalitats”*.

D'acord amb l'article 12.1 del projecte de decret, els socis de les SAT poden ser:

- *“Les persones amb capacitat d'obrar que tenen la condició de titular d'explotació agrària o de treballadors agrícola.*
- *Les persones jurídiques que persegueixen finalitats agràries siguin o no titulars d'una explotació agrària.*
- *Les persones físiques o jurídiques que, tot i no ser titulars d'una explotació agrària, obtenen una participació en espècies dels seus fruits derivada de la propietat de qualsevol dels seus elements bàsics, com poder ser terres o instal·lacions.”*

Ateses aquestes previsions, cal fer avinent, d'entrada, que la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (LOPD), estén el seu àmbit d'aplicació a les persones físiques o als col·lectius de persones físiques sobre les quals es pretén obtenir dades de caràcter personal, quedant fora del control de la legislació de protecció de dades, per tant, la informació que es refereix a persones

jurídiques, tret que aquesta informació objecte de tractament faci referència a les persones físiques que actuen en representació d'aquestes persones jurídiques (article 2).

Per tant, en el cas examinat, la informació relativa a les SAT, en tractar-se de persones jurídiques, resta fora de l'àmbit de protecció de la normativa de protecció de dades, tret aquella relativa a les persones físiques que actuen en representació seva.

Pel que fa a la informació relativa als socis de les SAT, cal tenir en compte que el Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la LOPD (RLOPD) exclou del règim d'aplicació de la normativa de protecció de dades personals les dades relatives a empresaris individuals amb la condició de comerciants, industrials o naviliers, sempre que aquestes dades facin referència a aquesta condició (article 2.3).

Escau assenyalar però que la interpretació que es faci de l'article 2.3 del RLOPD no ha de contradir el que es pugui desprendre de la pròpia LOPD i per tant, cal fer una interpretació restrictiva de l'esmentat article per tal d'evitar que determinats supòsits de tractament de dades de caràcter personal quedin fora del control de la normativa de protecció de dades.

A banda de la dificultat d'encabir determinades categories d'empresaris, com podria ser el cas dels socis de les SAT, en les categories de comerciants, industrials o naviliers, atesa la dificultat en molts supòsits de separar els aspectes referits exclusivament a la condició d'empresari dels referits a la vida personal, es considera convenient igualment en aquests casos incloure el tractament de les seves dades en l'àmbit de protecció de la normativa de protecció de dades.

Tenint en compte aquestes consideracions inicials, a continuació s'analitzen únicament aquells articles del projecte de decret que poden tenir incidència en l'àmbit del dret a la protecció de dades de caràcter personal.

III

L'article 8 del projecte de decret estableix que la constitució d'una SAT s'ha d'inscriure en el Registre de societats agràries de transformació de Catalunya a efectes d'adquirir personalitat jurídica i plena capacitat d'obrar per al compliment de la seva finalitat (apartat 3).

Aquesta inscripció es durà a terme per mitjà d'una sol·licitud (instància) presentada pel president de la primera junta rectora de la SAT (article 66.1 del projecte) i haurà d'anar acompanyada de la documentació establerta a l'article 8.1 del decret (article 67.4 del projecte), de la qual cal destacar:

- L'acord de constitució de la SAT, en què constaran, entre d'altra informació, les dades d'identificació personal dels socis promotors de la SAT i la qualitat en què actuen.
- Les fitxes dels socis de la SAT, en què constaran, entre d'altra informació, les seves dades personals o les del representant legal en cas de ser persona jurídica o la declaració responsable del compliment de la condició per la qual s'associa.

Atès que per mitjà d'aquestes instàncies, així com de la documentació que s'acompanya, es recolliran determinades dades personals tant del representant legal

de la SAT (el president) com dels socis o dels seus representants legals, cal fer avinent que, per tal de donar compliment al deure d'informació establert a l'article 5.1 de la LOPD, caldrà fer-hi constar, de manera clarament llegible, una clàusula o llegenda informativa amb les previsions següents (article 5.2 LOPD):

- a) *"L'existència d'un fitxer o un tractament de dades de caràcter personal, de la finalitat de la recollida de les dades i dels destinataris de la informació.*
- b) *El caràcter obligatori o facultatiu de la resposta a les preguntes que els siguin plantejades.*
- c) *Les conseqüències de l'obtenció de les dades o de la negativa a subministrar-les.*
- d) *La possibilitat d'exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició.*
- e) *La identitat i la direcció del responsable del tractament o, si s'escau, del seu representant".*

Tot seguit, el projecte de decret concreta que, per tal de poder inscriure la SAT en el Registre, és necessari complir els requisits que aquest preveu sobre la constitució de la SAT i sobre la condició de socis (article 67).

En aquest sentit, estableix que els promotors de la SAT i les persones que s'hi incorporin posteriorment a la seva constitució han de complir la condició associativa exigida per la normativa que regula les SAT, així com que si aquesta acreditació es pot obtenir directament de l'Administració o està en poder del Departament competent només caldrà indicar-ho a la sol·licitud (apartat 1).

De la mateixa manera, estableix que no cal presentar la documentació exigida per acreditar la condició de treballador agrícola si s'autoritza el departament competent en matèria d'associacionisme agrari a obtenir les dades d'altres administracions (apartat 2).

Aquestes previsions -que encaixen en la voluntat de simplificació administrativa i de reducció de càrrega documental expressada en l'exposició de motius del projecte- es consideren conformes amb la normativa de protecció de dades, així com amb la Llei 11/2007, de 22 de juny, d'accés electrònic dels ciutadans als serveis públics (LAECSP), atès que exigeixen l'autorització i, per tant, el consentiment de l'afectat (article 3. e) LOPD) per dur a terme la comunicació de la documentació citada.

Efectivament, l'article 3.i) de la LOPD estableix que la comunicació o la cessió de dades personals (en aquest cas, contingudes en la documentació) només es considera legítima si es realitza amb el consentiment previ de l'afectat o bé, entre d'altres excepcions, amb una norma amb rang de llei que l'habilita (article 11).

Per la seva part, la LAECSP disposa, en relació amb la transmissió de dades entre administracions públiques, que *"per a un exercici eficaç del dret reconegut a l'apartat 6.2.b), cada Administració ha de facilitar l'accés de les restants administracions públiques a les dades relatives als interessats que figurin en poder seu i estiguin en suport electrònic, especificant les condicions, protocols i criteris funcionals o tècnics necessaris per accedir a les esmentades dades amb les màximes garanties de seguretat, integritat i disponibilitat, de conformitat amb el que disposa la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal i la seva normativa de desplegament"* (article 9.1).

Afegeix, tot seguit, que *"la disponibilitat de les dades esta limitada estrictament a les que les restants administracions requereixen als ciutadans per a la tramitació i resolució dels procediments i actuacions de la seva competència d'acord amb la seva normativa reguladora. L'accés a les dades de caràcter personal, a més, està*

condicionat al compliment de les condicions que estableix l'article 6.2.b) d'aquesta Llei."

L'esmentat article 6.2.b) de la LAECSP disposa que els ciutadans, en relació amb la utilització dels mitjans electrònics en l'activitat administrativa, tenen dret *"a no aportar les dades i documents que estiguin en poder de les administracions públiques, les quals han d'utilitzar mitjans electrònics per obtenir la informació esmentada sempre que, en el cas de dades de caràcter personal, tinguin el consentiment dels interessats en els termes que estableix la Llei orgànica 15/1999, de protecció de dades de caràcter personal, o una norma amb rang de Llei ho determini, llevat que hi hagi restriccions d'acord amb la normativa aplicable a les dades i documents recollits. El consentiment es pot emetre i acceptar per mitjans electrònics (...)."*

Dit això, cal fer avinent que, tractant-se de comunicacions entre administracions públiques, aquestes podrien trobar cobertura també en les previsions dels articles 21.1 de la LOPD i 10.4.c) del RLOPD, en la mesura que es realitzessin per a l'exercici de competències idèntiques o que versin sobre les mateixes matèries i per a una finalitat compatible (article 4 LOPD).

D'altra banda, l'article 68 del projecte, relatiu al funcionament del Registre, estableix que el departament competent en matèria d'associacionisme agrari pot, entre d'altres actuacions, verificar el contingut de les declaracions responsables (apartat 5).

D'acord amb l'article 35.1 de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya (Llei 26/2010), s'entén per declaració responsable *"el document subscrit per la persona interessada en què declara, sota la seva responsabilitat, que compleix els requisits establerts per la normativa vigent per a accedir al reconeixement d'un dret o facultat o per al seu exercici, que disposa de la documentació acreditativa corresponent i que es compromet a mantenir-ne el compliment durant la vigència d'aquest reconeixement o exercici."*

La mateixa llei reconeix, en aquest sentit, la capacitat de l'administració pública competent per verificar la conformitat de les dades que es contenen en la declaració responsable aportada en el marc d'un procediment administratiu (article 35.3), previsió que el projecte de decret recull, tal i com s'ha indicat, en el seu article 68.5.

En aquest punt, es considera necessari fer una consideració en relació amb aquestes actuacions de verificació de la informació personal per part de l'administració pública competent, en el sentit que, en la mesura que la seva realització comporta un tractament de dades personals (article 3.d) LOPD), cal tenir en compte els principis i obligacions establerts a la normativa de protecció de dades.

Així, convé assenyalar, especialment, que si el resultat de la comprovació és una "verificació negativa" de la informació, en el sentit de passar a considerar com incerta o no suficientment contrastada la informació facilitada per l'afectat a la declaració responsable, s'entén que aquesta actuació implica una revelació de dades personals (article 3.i) LOPD) i que, per tant, resulta aplicable el règim previst per a les comunicacions o cessions de dades personals, de tal manera que per efectuar-la es requereix comptar amb el consentiment de l'afectat (article 11.1 LOPD) o, en el seu defecte, amb la concurrència d'alguna de les excepcions previstes a l'article 11.2 de la LOPD.

En aquest sentit, s'entén que la previsió de l'article 11.2.c) de la LOPD podria donar cobertura suficient a aquesta cessió, atesa l'existència d'una relació jurídica entre el

ciudadà i l'administració pública (una relació administrativa), el desenvolupament, el compliment i el control de la qual implicaria necessàriament la connexió (o consulta) amb fitxers de tercers (d'una altra administració), per la qual cosa no caldrà comptar amb el consentiment dels afectats.

Però, a més, s'entén que aquesta cessió, sense consentiment, estaria també habilitada per una norma amb rang de llei (article 11.2.a) LOPD), en concret, per allò disposat al citat article 35.3 de la Llei 26/2010.

Ara bé, cal tenir en compte que aquesta previsió de la Llei 26/2010 només habilita la cessió quan la comprovació de la veracitat de les dades personals comprèn únicament l'obtenció d'una resposta del tipus "no és cert" o "no consta aquesta informació", sense que l'administració pública cedent pugui facilitar, en aquest cas, al departament competent en matèria d'associacionisme agrari altres dades personals complementàries o diferents a les declarades per l'afectat o altra documentació amb informació personal de què disposi. Sent així, la comunicació de la informació no requerirà comptar amb el consentiment de l'afectat.

Fora d'aquests supòsits, caldrà observar el règim de cessions i, per tant, s'haurà de comptar amb el consentiment previ del titular de les dades o bé, entre d'altres excepcions, amb una llei que ho habiliti (article 11 LOPD).

Dit això, es recomana informar prèviament a la persona que presenta la declaració responsable, titular de les dades personals, que el departament pot dur a terme, precisament, aquestes actuacions de verificació de la informació que hagi aportat a la declaració responsable, per exemple, mitjançant la clàusula informativa que, de conformitat amb el citat article 5.2 de la LOPD, ha de constar en tots aquells formularis o impresos que siguin emprats per recollir dades personals.

IV

La disposició addicional segona del projecte estableix que *"el departament competent en matèria d'agricultura i ramaderia ha d'habilitar els mitjans necessaris per tal que els tràmits i procediments regulats en aquest Decret es puguin efectuar per via electrònica"*.

A banda de valorar positivament aquesta previsió, des de la vessant de la protecció de dades personals, recordar, especialment, la necessitat de garantir que l'ús d'aquests mitjans electrònics asseguri la identitat, la integritat, la conservació i, si escau, la confidencialitat de la informació i les transaccions que es duguin a terme (article 4 de la Llei 29/2010, del 3 d'agost, de l'ús dels mitjans electrònics al sector públic de Catalunya).

V

La disposició addicional tercera del projecte estableix que *"es crea el fitxer de dades de caràcter personal Registre de Societats agràries de transformació les dades del qual consten a l'annex"*.

L'article 20.2 de la LOPD enumera els apartats que han d'incloure les disposicions de creació, modificació o supressió de fitxers, en concret, la finalitat del fitxer i els usos previstos; les persones o els col·lectius afectats; el procediment de recollida de les dades de caràcter personal; l'estructura bàsica del fitxer i la descripció dels tipus de dades personals incloses; les cessions i, si escau, les transferències internacionals; l'òrgan administratiu responsable del fitxer; l'òrgan davant el qual es poden exercir els corresponents drets i les mesures de seguretat.

D'altra banda, el RLOPD disposa que, en relació amb el contingut de les disposicions de creació, modificació o supressió de fitxers, també s'haurà d'incloure la procedència de les dades personals (article 54.1.b.), el sistema de tractament utilitzat en l'organització (article 54.1.c.), els destinataris o categories de destinataris pel que fa a les comunicacions de dades previstes (article 54.1.d) i la indicació dels països de destí de les dades en el cas que tinguin lloc transferències internacionals de dades (article 54.1.e).

En relació amb el fitxer "**Registre de Societats agràries de transformació**" convé apuntar que s'incorporen tots els apartats que la LOPD (article 20.2) i el RLOPD (article 54.1) estableixen que han de contenir les disposicions de creació de fitxers.

Tot i així, es considera convenient fer algunes consideracions en relació únicament amb aquells apartats dels fitxers que podrien no ajustar-se a allò disposat en aquests articles.

1. Apartat relatiu a la *denominació del fitxer* (article 54.1.a) RLOPD).

Tenint en compte que la denominació que el responsable del fitxer assigna als seus fitxers de dades personals ha de permetre als afectats conèixer amb claredat quin tipus de tractament es fa de les seves dades personals i que, tal i com s'ha fet avinent a l'inici d'aquest informe, la informació que es refereix a persones jurídiques (com les SAT) queda fora del control de la legislació de protecció de dades, caldria modificar la denominació donada a aquest fitxer per una altra que identifiqui clarament el tractament que es durà a terme. En aquest cas, la denominació del fitxer podria ser, per exemple, "Socis de les Societats agràries de transformació".

2. Apartat relatiu a les *persones afectades per la recollida de les dades* (articles 20.2.b) LOPD i 54.1.b) RLOPD).

En aquest apartat del fitxer cal concretar les persones o els col·lectius de persones que, de forma directa o indirecta, es puguin veure afectades per la informació recollida en el fitxer. En aquest cas, es preveu, com a tals, "*les societats agràries de transformació que es vulguin constituir o que estiguin constituïdes*".

Tal i com s'ha apuntat anteriorment, atès que la LOPD es refereix exclusivament a les persones físiques o als col·lectius de persones físiques sobre les quals es pretén obtenir dades de caràcter personal, quedant fora del control de la legislació de protecció de dades la informació que es refereix a persones jurídiques, cal modificar la referència feta en aquest apartat del fitxer a les SAT per una feta al representant legal de la societat.

Així mateix, tenint en compte les previsions del projecte de decret en relació amb el tractament de les dades personals dels socis promotors de les SAT o d'aquells socis que s'incorporen amb posterioritat a la constitució de la SAT, així com la finalitat i els usos descrits en aquest fitxer, cal incloure també en aquest apartat com afectats els socis de la SAT i, en cas que aquests siguin persones jurídiques, els seus representants legals.

3. Apartat relatiu al *procediment de recollida de les dades* (articles 20.2.c) LOPD i 54.1.b) RLOPD).

En aquest apartat del fitxer cal que quedi constància del mitjà emprat per recollir les dades personals que, en el cas examinat, es concreta en *“les sol·licituds d’inscripció en format paper o electrònic”*.

A banda de valorar positivament aquesta previsió, es recorda la necessitat de donar compliment al deure d’informació en la recollida de les dades personals (article 5.1 i 5.2 LOPD).

En aquest sentit, i pel que fa, en concret, a la recollida de dades personals mitjançant formularis electrònics, es recomana utilitzar un sistema de finestreta de lectura obligatòria que permeti a l’afectat la marcació d’una casella clarament visible que no es trobi prèviament marcada en el web o seu electrònica.

4. Apartat relatiu a l’estructura bàsica del fitxer i descripció dels tipus de dades (articles 20.2 d) LOPD i 54.1.c) del RLOPD).

En aquest apartat cal fer una descripció detallada de les dades identificatives i, si s’escau, de les dades especialment protegides, així com de les restants categories de dades que hi estan incloses.

En aquest cas, es preveu la recollida de les dades identificatives *“nom i cognoms dels representants legals o apoderats de les societats i els seus DNI/NIF/NIE”*.

Tenint en compte, tal i com s’ha apuntat abans, que, de les previsions del projecte de decret, així com de la finalitat i dels usos descrits, es desprèn el tractament també de dades personals dels socis promotors de les SAT o d’aquells que s’incorporin amb posterioritat a la seva constitució, caldrà modificar aquest apartat del fitxer de tal manera que també es faci referència als socis de la SAT i als seus representants legals, si escau, com a col·lectiu interessat o obligat a subministrar les dades.

Així mateix, atès que en el projecte de decret s’estableix que la sol·licitud d’inscripció en el Registre ha d’anar acompanyada de diversa documentació (en concret, l’establerta al seu article 8.1), es recomana examinar si tindrà lloc la recollida i tractament d’altres dades personals diferents a les previstes inicialment (per exemple, les dades relatives al domicili dels socis de les SAT o sobre les explotacions agràries) i, de ser així, incorporar-les en aquest apartat del fitxer, preferiblement, dins la corresponent categoria de dades.

De la mateixa manera, atès que en el projecte es preveu que en el Registre s’anoti la incorporació a l’expedient, entre d’altres, de la documentació tramesa per la SAT sobre els acords d’altes i baixes dels socis (article 63), es recomana examinar si això implica fer referència també al motiu de la baixa i, de ser així, incloure aquesta dada en aquest apartat del fitxer.

5. Pel que fa a la resta d’apartats del fitxer d’aquest annex, es constata la seva adequació a la normativa de protecció de dades personals.

Recordar, finalment, que un cop aprovada la creació del fitxer cal sol·licitar la seva inscripció en el Registre de Protecció de Dades de Catalunya (articles 58 RLOPD i 11.2.a) de la Llei 32/2010, d’1 d’octubre).

Barcelona, 18 d’octubre de 2012